

ЛІТЕРАТУРА

1. Любімов В. І. Поняття та критерії інвестиційної безпеки [Електронний ресурс] / Л. І. Любімов // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2010. – № 5. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=136>.
2. Кудрявцева В. В. Кодифікація інвестиційного законодавства України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / В. В. Кудрявцева. – Харків, 2010. – 20 с.
3. Мунтіян В. І. Економічна безпека України / В. І. Мунтіян. – К.: Вид-во КВЦ, 1999. – 464 с.
4. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): Монографія / О. І. Барановський. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. – 759 с.
5. Степаненко А. Оцінка економічної безпеки України та її регіонів / А. Степаненко, М. Герасимов // Регіональна економіка. – 2002. – № 2. – С. 39–54.

*Кудрявцева Вікторія Вікторівна – к.ю.н., асистент кафедри господарського права
Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого*

О. П. Орлюк

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ В СФЕРІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

У 2015 році в Сеулі (Республіка Корея) з 19 по 30 жовтня проходила Міжнародна освітня програма «Ідея, винахід, інновації та інтелектуальна власність – Seed Project 2015», під егідою Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO), Всесвітньої асоціації жінок – винахідників і підприємців (World Women Inventors & Entrepreneurs Association, WWIEA) та Корейське агентство з міжнародного співробітництва (Korea International Cooperation Agency, KOICA). Seed Project первинно проводився за ініціативи WIPO та WWIEA, і довів свою успішність та доцільність самої ідеї проведення таких навчальних програм. Водночас приєднання до проекту у поточному році KOICA додало позитивних можливостей для слухачів.

Учасниками Seed Project 2015 стали 17 представників із 6 країн перехідного періоду східноєвропейського, кавказького та азійського регіонів, зокрема Молдови, України, Білорусі, Грузії, Казахстану тощо. Враховуючи наявність WWIEA в якості ініціаторів проекту, склад учасників

проекту складала переважно жінки – представниці національних патентних відомств та інституцій, що входять до національних систем правової охорони інтелектуальної власності, до громадських чи професійних організацій у цій сфері, а також до національних наукових та освітніх закладів.

Метою Seed Project є надання можливості поглибити знання в питаннях процесу творчості, винахідництва, інновацій, захисту винаходів та управління правами інтелектуальної власності. Серед тем, які висвітлювалися у процесі викладання програми, були теми як загального характеру щодо історії, культури, економіки Південної Кореї, так і безпосередньо пов'язані з напрямками ідей та винахідництва, інновацій, інтелектуальної власності. Зокрема, слухачі програми мали можливість ознайомитися з історією індустріального розвитку Кореї та її сучасною історією, ознайомитися з національною культурою та фольклором, з повсякденним життям країни тощо. Нам читали лекції з Креативної економіки і права інтелектуальної власності, з Політики креативних винаходів у Кореї, обговорюючи при цьому політику розвитку креативності через CPS.

В якості лекторів виступали як провідні професори Національного Сеульського університету, Університету іноземних мов Ханкук, Міжнародного інституту навчання інформаційним технологіям, Національного університету Чхун-нам, так і відомі державні діячі Кореї, які багато років впроваджували у національну політику ідеї інноваційного розвитку.

У перші два дні, коли відбувалася презентація даної програми, Євген Сесицький (керівник програм з відділу країн Кавказу, Центральної Азії та Східної Європи Департаменту країн із перехідною та розвинутою економікою ВОІВ) розповідав не лише про успішний досвід ВОІВ у частині проведення даного проекту, але й безпосередньо про роль ВОІВ у розвитку інновацій та IP систем у країнах з перехідним періодом.

Президент WWIEA місс Хан Мі Йон поділилася досвідом щодо політики розвитку жіночих ресурсів на основі розвитку креативності. І протягом усієї програми пані Президент опікувалася забезпеченням її успішної реалізації, запрошуючи до програми представниць корейського бізнесу, які могли би поділитися власним досвідом використання інноваційних ідей у підприємницькому середовищі. Крім того, була прочитана лекція з політики розвитку жіночих ресурсів. Значна увага була приділена безпосередньо навчаючим методикам, що використовуються

в системі національної політики. Наводилися приклади навчання креативному мисленню в Кореї та методів викладання, технік мислення, програм розвитку креативності та навчання STEAM, розробки планів дій, робилися презентації практик розв'язання креативних проблем тощо.

Окремим блоком йшли питання зі сфери інтелектуальної власності. Зокрема, патентний адвокат з KIM&JANG поділився досвідом розгляду розбіжностей, пов'язаних з інтелектуальною власністю. Директор департаменту експертизи медичних технологій КІРО (національного патентного відомства) розповів про патентну систему Кореї та поділився досвідом роботи відомства. Також ділилися досвідом щодо політики маркетингу старт-апів з інтелектуальної власності.

Патентне відомство Республіки Корея (КІРО) окрім стандартних функцій забезпечує також реєстрації ідей для забезпечення прав інтелектуальної власності, захист ідей для бізнесу та продажу ідей, а також надає безоплатні послуги заявок для студентів та незаможних. Внаслідок такої політики стрімко зростає кількість поданих до Корейського патентного відомства (КІРО) патентних заявок. Якщо у 1948 році їх було подано всього 373, у 1968 р. – 16 488, у 1989 р. – 102 873, то у 2014 р. було подано 434 047 патентних заявок. Серед них 210 292 заявки на отримання патенту на винахід, 9 184 – на корисну модель, 64 345 – на промисловий зразок, 150 226 – на товарні знаки [3].

Певною мірою на користь цього слугує й постійне удосконалення діяльності КІРО. Тим більше, що метою національної патентної системи обрано прискорення розробки технологій шляхом захисту, заохочення, просування та використання винаходів, що сприяє розвитку промисловості. КІРО спільно з відомствами Японії, Китаю, Німеччини, Великобританії, США та Австралії проводить спільний пошук рівня техніки. Експерти спільно проводять патентну експертизу заявок, поданих зазвичай у кожній країні. При цьому результати експертизи порівнюються та обговорюються. Між експертами налагоджений обмін досвідом, аби отримати знання щодо діяльності інших патентних систем. Крім того, п'ять відомств, а саме КІРО, USTPO, ЕПВ (Європа), JPO (Японія) та SIPO (Китай) шляхом спільної роботи з обміну мають намір усунути непотрібне дублювання роботи серед відомств, у той же час підвищуючи ефективність та якість патентної експертизи.

Серед способів ефективного поширення використовуються стажування за кордоном для посадових осіб, які стосуються питань освіти

країни; активні переклади і розповсюдження книг; поширення через освітні програми у ЗМІ; залучення фахівців, проведення майстер-класів тощо.

Ознайомлення з економічними показниками, із показниками діяльності патентного відомства, із станом національної промисловості, торгівлі, науки й освіти тощо дозволяють однозначно зробити висновок про необхідність врахування досвіду Республіки Корея у розбудові національної політики України у сфері інновацій та інтелектуальної власності.

Це має реалізовуватися як на рівні вироблення напрямів національної політики у сфері інтелектуальної власності, освіти, науки, так і на рівні діяльності окремих інституцій, що представляють зазначені сфери, у тому числі – спільної. Зокрема, значною мірою отриманий у проекті досвід набув реалізації у плануванні подальшої роботи Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПрН України, а також ряду університетських кафедр з інтелектуальної власності, у тому числі на юридичному факультеті Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Також отриманий досвід дозволив дещо інакше оцінити якість охоронних документів, які видаються в Кореї (виходячи з їх судової практики та критеріїв патентоспроможності тощо), й подивитися на досвід України у цій сфері в значно більш позитивному ключі. Вивчення отриманих Кореєю результатів слугує на користь висновку, що можливість реалізувати на рівні вітчизняної державної політики підтримку винахідництва, креативності, інноваційності, як це відбувається в Кореї, дозволить Україні демонструвати значно вищі дані як за національними, так і за міжнародними реєстраціями об'єктів права інтелектуальної власності. Що, у свою чергу, у сукупності з іншими факторами, позитивно вплине на стрімкий розвиток національної економіки.

Представляє істотний інтерес й можливість запросити в Україну ряд проектів, здійснюваних під егідою WIPO, WWIEA, KOICA, пов'язаних як з освітньою сферою, так і безпосередньо сферою інтелектуальної власності.

Слід також використати корейський досвід щодо ознайомлення з інноваційними досягненнями людства на рівні дітей і школярів. Зокрема, під час програми слухачам дали можливість ознайомитися із досвідом діяльності провідних компаній Кореї (зокрема компаній, що входять до

групи SAMSUNG). Крім того учасникам дали змогу побувати в Національному музеї науки в м. Квачхон, в якому представлено передові розробки науково-технічного потенціалу Кореї, поєднані з політикою державної підтримки й наукових принципів, та які в цілому регулюють повсякденне життя і формують майбутнє нації. До його складу входять головний науковий центр, центр високих технологій, дитячий розважальний центр, центр природної історії та традиційний науковий центр. Поруч знаходяться планетарій, обсерваторія, відкрита виставкова площа, центр екосистеми та комах тощо. Більше 50% виставкових експонатів на Sciencetorium є інтерактивними, що дозволяє відвідувачам отримувати досвід безпосередньо, використовуючи власний розум та уяву. Музей є одним з провідних установ у своєму роді в усьому світі. І після перебування у цьому музеї виникає велике бажання ініціювати впровадження такої ідеї в Україні.

Крім того, однозначно корисним для нас буде висловлення ініціативи щодо проведення в Україні програм під егідою KOICA у сфері навчання викладачів з винахідництва (які нещодавно пройшли в Грузії та Казахстані). Вважаю, що ініціатива з боку України проведення даної програми дозволить підняти це питання у внутрішній державній політиці на значно більш чутний рівень. Крім того, доцільною є також ініціатива щодо можливості брати участь у програмах, присвячених трансферу технологій, розвитку інноваційних структур у Республіці Корея, що проводяться під егідою KOICA.

*Орлюк Олена Павлівна – д.ю.н., проф., член-кореспондент НАПрН України,
директор НДІ інтелектуальної власності НАПрН України*

О. В. Пічкур

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Існуючий в Україні соціальний, правовий та фінансово-економічний стан національного інноваційного (інтелектуального) потенціалу, нажаль, є свідомим прямуюванням до економічної залежності від іноземних постачальників товарної продукції (дуже часто неліквідної у країнах, де її